

Propòsits i activitats de l'Aula Carles Riba de la Universitat de Barcelona (febrer de 2005). — L'Aula Carles Riba neix el 1969. Amb motiu d'escaure-s'hi el desè aniversari del traspàs de qui, més emblemàticament que ningú, millor havia sabut aparellar la dedicació professional a l'estudi de les lletres clàssiques i el compromís extrem amb el conreu de les lletres catalanes. És llavors que, des de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona, i gràcies d'antuvi sobretot a la iniciativa dels professors de grec, Josep Alsina, i de català, Antoni Comas, s'impulsa l'elaboració d'una miscel·lània interdisciplinària que, sota el títol de *In memoriam Carles Riba 1959-1969*, apareix publicada per Editorial Ariel el 1975. Referible a la dinàmica generada en l'acompliment d'aquest primer objectiu ho és també el fet de la presentació i l'edició, a cura de Carles Miralles, successor de Josep Alsina com a representant del Departament de Grec, de les traduccions en vers de Sòfocles i Eurípides que Carles Riba havia deixat inèdites.

La prematura mort d'Antoni Comas el 1981 enceta un parèntesi en el desplegament de l'Aula Carles Riba que es perllonga fins al 1998. Any en què alguns professors, tant del Departament de Filologia Grega com del de Filologia Catalana de la UB, atesa la coincidència d'interessos a l'hora d'interessar-se per les múltiples i vàries implicacions de la transmissió

del llegat clàssic en la cultura catalana, decideixen reprendre l'activitat de l'Aula Carles Riba, conservant-ne el nom i, així mateix, els grans objectius programàtics, ço és: la recerca i la difusió d'aquells valors que, al llarg d'una tradició secular, s'han remès a la civilització grecolatina, amb vista a l'autoafirmació, per adhesió o per contrast, de les cultures nacionals europees, també de la catalana.

De llavors ençà, a banda nombroses sessions regulars de treball, l'Aula Carles Riba ha organitzat tres Simposis i tres Jornades, sempre comptant amb la variada participació de diferents especialistes en àmbits diversos i des d'una perspectiva interdisciplinària.

D'entre les Jornades, la primera en el temps, com també l'única restada inèdita, se celebra els dies 24 i 25 d'octubre de 2002 i gira entorn de "Romanticisme alemany i tragèdia", amb un especial èmfasi en la recepció de la retòrica aristotèlica en l'idealisme alemany, en els deutes de l'obra de Wagner envers la tragèdia grega, i en el resseguiment de la petja clàssica en alguns poemes de J.V. Foix traduïts al francès.

La segona jornada (14-III-2003), sota la denominació genèrica de "Romanticisme i Noucentisme a la Universitat de Barcelona", és concebuda en record i en homenatge a alguns dels "grans mestres de la Filologia Catalana i de la Filologia Clàssica", concretament Bergnes de las Casas, Milà i Fontanals, Rubió i Lluch, Lluís Segalà, Pompeu Fabra, Joaquim Balcells i Rubió i Balaguer. Les actes corresponents han aparegut a finals de 2004 dins les Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.

La tercera jornada, fins ara, és la celebrada el 27 de febrer de 2004, que, amb voluntat monogràfica, se centra en la figura i en l'obra de Joan Ferraté; l'edició de les actes corresponents, aparegudes la primavera de 2005, és a càrrec en aquest cas de les Publicacions de la Residència d'Investigadors del CSIC.

D'entre els Simposis, n'és el primer, amb valor segons com de presentació de la ressorgida Aula Carles Riba, el que té lloc els dies 25 i 26 de novembre de 1999, sota el títol genèric de "Els clàssics i la construcció d'una ideologia nacional", en el qual, després de l'emmarcament i de la tipificació de les relacions entre Classicisme i Noucentisme, s'estudien les respectives aportacions que hi fan Nicolau d'Olwer, Joan Crexells i el mateix Riba.

El segon Simposi (14-XII-2001) és de fet un aprofundiment en algunes de les grans qüestions ja plantejades en l'anterior, i així, doncs, d'acord amb la denominació de "Els clàssics i la construcció d'una literatura (1900-1939)", es destrien tant elements característics en l'assumpció i en la refracció de l'heretatge clàssic per part de la Catalunya de començaments del xx, com es dóna compte alhora de l'específica apropiació que en fan un Carner o un Guerau de Liost. Les actes de tots dos simposis apareixen publicades, sota el títol de *Polis i Nació. Política i Literatura (1900-1939)* el 2003 com a Annex 2 de la revista *Ítaca. Quaderns Catalans de Cultura Clàssica*.

El fins ara darrer Simposi organitzat per l'Aula Carles Riba se celebra els dies 24 i 25 de febrer de 2005. El seu títol —deliberadament genèric per tal com pretén designar globalment els grans objectius programàtics de l'Aula— és el de "Mites clàssics en la literatura catalana moderna i contemporània". D'acord amb aquesta formulació, doncs, un primer apartat es dedica al resseguiment de l'empremta d'aquests mites en l'obra dramàtica cabdal del xviii català (la *Lucrècia* de Joan Ramis), als deutes que hi serveixen l'activitat de Vicenç Albertí com a traductor de Metastasio i la d'Antoni Febrer com a estudiós de la mitologia; també a la consideració de com la mitologia antiga perviu en els *Zeitbegriffe* (o "conceptes d'època") coetanis. El segon apartat —més profús per tal com, a la Catalunya que arrenca del Modernisme, es va intencionadament a la recerca d'aquesta influència— acull intervencions sobre la reelaboració de mites clàssics en la poesia modernista i noucentista, en l'obra dels escriptors mallorquins de postguerra i en la dramaturgia dels darrers anys; també sobre la recurrència d'algun

d'aquests en concret fins als nostres dies (com ara el de la Nausica), i sobre l'especial recreació que fa un Salvador Espriu de l'amor clàssic en el seus mites femenins, la que duu a terme un Llorenç Villalonga d'Aquil·les i Pàtrocle, la que protagonitza en pròpia pell Mercè Rodoreda de l'Odissea i la que proposa Palau i Fabre d'Electra.

Tot comptat i debatut, doncs, un balanç tan intens com fructífer, que permet augurar una tenaç continuïtat a la plataforma que, avui dia, més fa per la comprensió crítica de la inestroncada intertextualitat entre el passat grecollatí i la dinàmica creativitat de les lletres catalanes d'ahir i d'avui. [J. M.]